

„Soča“ izhaja vsak potek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.10
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristoletno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posebne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Casserna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalec in drugim nepremožnim se naročnina niža, ako se oglase pri opravištvu.

VABILO.

Z današnjo številko nastopila je „Soča“ novo četrletje, zato prosimo svoje rojake, naj bi hoteli list priporočati ter skrbeti, da bi se vedno dalje širil. Zahvaljujoč se za dosedanje zupanje in podporo, prosimo gg. naročnike, naj nam tudi dalje zvesti ostanejo, ter gg. sodelovalce, naj nam ne odtegnejo svoje pomoči. Pri tej priliki moramo pa tudi zamudne plačevalce opomniti, naj se spomnijo svoje dolžnosti do lista ter naj jo prej ko mogoče izpolnijo.

Slovencev romanje v Prago.

(Dalje.)

Enako iskreno nam je zagotavljal Čehov ljubezen in podporo stari in neustrašni boritoli za česko pravo dr. Trojan, kateremu se odločnost že na lici bere. On je govoril po priliki takó: „Gospoda! Dovoljujem si danes kot eden najstarejših členov „meščanske besede“ in kot eden najstarejših poslancev českých progovoriti. Prosim, da bi vi vzeli sabo to prepričanje, da ne le jaz, marveč da smo vsi poslanci česki vedno imeli pred očmi vaše narodne koristi. Bil sem na prvem zboru dunajskem in kromerizkem in udeležil sem se vseh parlamentarnih obravnáv. V teh smo se pogosto pravdali z Nemci o deželnem jeziku na Kranjskem in po drugih slovenskih krajinah. Nemci so se sklicevali na to, da pred 50 leti se niso uradom podajale nikake slovenske vloge in iz tega so sklepali, da edini jezik na Štírkem, Kranjskem, Koroskem in Primorskem je — nemški. Jaz pa sem kazal na to, da ni dovoljeno iz nasilstva izvajati in osvajati si — pravíc. V poznejšem časi bil sem jeden prvih, ki so delovali na to, da bi zopet Čehi šli v državni zbor in sicer zato, da bi

se tam sešli raztreseni rodovi slovanski in da bi skupaj držali. Ko je nastala doba centralizacije, nastali so zopet hudi časi. Vendar učimo se od protivnikov izkoriščevati to centralizacijo. Kakor oni svoje manjšine le se strogo centralizacijo vzdržujejo, tako tudi mi vsi in vselej vkup držimo in tako svoje manjšine podpirajmo. To vzajemno podporo pa dosežemo le po vzajemnem spoznanji v zasobnem in parlamentarnem življenji. Prosim, gospodje, vzemite sabo v svojo krasno domovino to zagotovljenje in prepričanje, da tako bratski, kakor ste bili tu vsprejeti, tudi od vseh nas poslancev podpirani boste. Zvezani smo z vzajemnostjo in ta ljubezen, ta vzajemnost tiče v toliko večji meri manjšemu in šibkejšemu, kateri podporo in obrambo bolj potrebuje. In takemu bratstvu česko-slovenskemu kličem prav srčno: na zdar!“

Lahko umevno je, da je bilo vse občinstvo po takih besedah navdušeno. Govorniku se je od vseh strani čestitalo, in Čehi in Slovenci so z veseljem trkali s kozarci na to narodno pobratimstvo. To narodno pobratimstvo in slovanska vzajemnost bila je glavna misel, duša vseh govorov. Le še eden govor naj navedem, ki ga je imel dr. Čihálik zadnji oficijelni večer; slovo pa tako: „Dragi nam bratje in prijatelji! Kakor krasen son minuli so dnevi vašega bivanja med nami in hitreje nego smo se nadejali, bide nam ura ločitve. In kako krasni so bili trenotki, ki smo jih skupaj preživeli v bratski ljubezni in v vzajemnem sorazumljenji. Bili so to hipi duh povzdignjeni in sredi krepčajoči — in jaz mislim, da nam in vam bode takega krepkega neustrašnega duha in gorkega, ljubečega srca še treba: z onim hočemo se boriti proti neprijateljem, a s tem pa domovini svoji zvesto služiti. Dovolj je bilo v minulih slavnostnih dneh dokazano, kako velikega pomena je cenjeno vaše obiskovanje, in kako velik korak ste na polji vzajemnega spoznanja s tem naredili. Da, spoznali smo se med sabo, začeli smo se ljubiti, povedali smo si vse svoje stiske in želje, in okrepčali, utrdili smo se za narodno delo. Vem, da mi ni treba zatrjevati, kako dragi ste nam bili, kako nepozabno lepe tre-

notke ste nam s svojim prihodom napravili. In kako bi to moglo biti drugače? Vi nam niste prinesli naproti le svojih simpatij, ampak svoje srce ste nam prinesli in odprli. Mi smo gledali vanj in videli, da je čisto zlató, da nam bide naproti z neponarejenimi, vročimi čuti. Zdaj se vrnete zopet do svojega rojstvenega kraja, do mile domovine, do domačih ognjišč, vrnete se do svojcev, ki hrepené čakajo, da jim naznanite, kako ste izvršili svoje poslanstvo in s kakšnimi naročili prihajate od nas. Izročite jim tedaj domá bratski naš pozdráv, povejte jim, kaj ste pri nas videli in izvedeli, povejte jim, da tu nad Labom in Vltavo imajo brate, ki jih iskreno ljubijo, kateri njih usódo delijo, ki po skupni poti ž njimi hočejo delati za skupen cilj. Vi in mi moramo še mnogo dovršiti, morali bomo še mnog trd boj prebiti, predno dosežemo svojo večno in neoddajno pravice narodne in politiske. In ravno zadnji čas je videti, kakor bi se hotel ta boj priostri. Vendar ta zavest, da se borimo za sveto in pravično stvar, za dragi jezik in avobodo zlato, — zavest, da imamo brate enakomisleče in enakoúteče, ki se bodo z nami vred borili, — ta zavest naj nas krepó in k zaželenemu cilju pripelje. Čeravno nas bodo zopet gore ločile, v misli in s srcom si ostanemo blizu, ostanemo združeni. Kličem vam torej, mili bratje in sestre, pri ločitvi iz dua arcá: „Na zdar, in na svidenje v beli Ljubljani!“ Ta govor je bil govorjen v slovenskem jeziku. Govornik je bil namreč dve leti na Štajarskem in tam se je naučil slovenščine. Po končanem govoru klicali so Čehi gromovito: „Živeli Slovenci! Bog poživi slovenski narod!“

Taki in enaki govori razlegali so se vsak večer po dvorani meščanske besede, in komu bi se srce ne ogrelo o toliki navdušenosti? Omenim naj še to, da je v isti dvorani gledališki komik Mošna divno deklamoval dve česki pesni, eno resno, eno šaljivo. V isti dvorani so naši Slovenci g. Lego-ta, največjega in najvnetejšega prijatelja našega roda med Čehi, v izraz ljubezni in spoštovanja dvignili na rame, kar je moža tako ginilo, da ni mogel epragovoriti. Ob kratkem rečeno: „meščanska beseda“ priredila nam je nepozabne večere. —

LISTEK.

Zanimivosti iz zgodovine c. k. kmetijskega društva v Gorici.

(Nabral E. Kl.)

(Dalje.)

Ker govorimo o darilih, čujmo, za kake namene je kmetijska družba v prvih letih sploh razpisovala in podeljevala darila.

V seji dne 1. marcija 1766 je določila 25 gl. v dar tistemu, kateri bi našel v deželi dober premogov rudnik. V isti seji je dovolila 10 gl. nagrade za najboljšo živo ograjo (plot), posebno na cesti med Gorico in Solkanom.

26. aprila istega leta je sklenila pospeševati koprivno prejo; — rastline (dioica) so sušili, potem v vodi ali na rosi plehali in slednjič predli; — za vsako „libro“ take preje je družba razpisala 1½ liro darila. V isti seji je sklenila: Vsak, kdor nasadi 25 oljk brez škode drugim pridelkom, dobi eno leto po tem, ko se drevesca vkorenijo, 4 gl. darila. Dne 9. naslednjega avgusta je družba razpisala premij 6 gl. za najboljši pridelek žafrana. — 23. istega meseca je določila podariti 6 ongarov tistemu, kateri z veljavnim spričevalom dokaže, da se je na tržaškem trgu l. 1768 odličil z najboljšim likerjem, pridelanim l. 1766 iz domačega vina. — 22. novembra 1766 je sklenila podeliti 20 gl. darila tistemu, kateri bi prvi kanalizoval kak suši podvržen travnik in ga po tem načinu naredil rodovitnega. Ob enem je obljubila primerno nagraditi tistega, kateri bi našel najzdatnejše sredstvo za pokončevanje murčesov,

kakor kobilic, gosenic, cvrčkov in dr. — V seji 20. decembra 1766 je sklenila družba, da se ima podeliti svetinja vredna 20 ongarov tistemu, ki bi sestavil izvrstno razpravo o sledečih vprašanjih: 1. Kako namnožiti gnoj, ne da se ob enem pomnoži število živine? 2. Kako uspešno nadomestiti, kolikor primanjkuje gnoja? 3. Kteri naraven ali umeten gnoj je najboljši z ozirom na pridelek in na zemljišče? 4. Kako se brani gnoj? Že takrat se je gospodom zdelo, da utegne s časom pomanjkavati drvi in lesu v mestu in okolici, in zato so ponudili 1 gl. darila za vsake pol njive obgozdenih občinskih zemljišč, ktera bi v goriški okolici nedotaknena ostala skozi 5 let.

Za leto 1767 je družba razpisala naslednja darila: 25 gl. onemu, ki bi našel premogov rudnik v deželi; 12 gl. njemu, ki bi našel dobro ležišče vneumljive šote; 12 gl. tistemu; ki bi iztaknil mlijno zemljo (terra saponaria) čisto fino, tolsto, raztopljivo in penečo v vodi, kakor mlijlo; — 25 gl. onemu, ki bi napravil najboljši načrt, kako zrediti v naši deželi zadosta volov in kostrunov za porabo v naših mesnicah; 12 gl. tistemu, kateri bi najbolje dokazal, kaka piča in koliko je more služiti govedu, ovcam in kozam namesto trave in sena.

Pa ne samo z darili, ampak tudi s pisanimi in tiskanimi poduki je družba uže v prvi svoji debi pospeševala kmetijski razvoj na Goriškem.

Leta 1866. je razposlala po deželi 1000 iztisov poduka o sredstvih, s katerimi se uspešno preganja snet z žita, in enako število knjižic o priložnostih zoper goveje kužne bolezni; oba poduka je spisal neki Monsieur Jilic.

V seji dne 22. marca 1767 je sklenila družba razglasiti pripomoček kako pokončevati travnikom

škodljive krte: V lugu kuhani orehi naj se pokladajo v luknje novih krtin in luknje naj se zopet zakrijejo s zemljo. Kedar sne krt košček tacega orcha, mora poginiti.

Družba je po predlogu zemljemerca Fr. Vicentini-ja priporočala v posebni okrožnici svojim udom, naj pospešujejo, kolikor morejo, setev detelje. Izmed 80.000 njiv orane zemlje v obeh takratnih grofijah goriški in gradiški, naj bi se jih vsaj 20.000 posejalo z deteljo.

Leta 1767. je cesarski dvor poslal po glavartstvenem svetu nemški sestavljen poduk, kako krompir saditi. Družba je dala ta poduk prevesti v italijansčino in razširiti po deželi; gospodje družbeniki pa so dobili nalog, naj se prepričajo, kako in s kakim uspehom sadé kmetovalci novo rastlino.

Dne 17. januarja 1767 se je doležil družbene seje predsednik štajerskega kmetijskega društva grof Purgstall; mej drugim je pokazal zbranim gospodom krompirjevo moko obljubivši, da pošlje v kratkem poduk, kako se ta moka dela in pripravlja.

Družba je uže koj s početka posvetila svojo posebno skrb razvoju sviloreje in je v tem podpirala vlado, ktera je bila že pred letom 1765. namestila necega Gašparja Maurini-ja kot nadzornika murbenih zasadov na Goriškem. Neki gozdarski pisar, Anton Comini, je predlagal, naj se žive ograje delajo iz murbnega, nisko obrezanega drevja. O tem se mnogo razpravljalo in poskuševalo, a pokazalo se je slednjič, da predlog ni bil praktičen. Nasajali pa so murbe posebno po občinskih pašnikih in ker so pri tem delu puščali skopano kamenje na površji, s čemer se je kvarila paša, opominjala je družba kmetovalce, naj tako kamenje potrebljo s pašnikov.

Drug prostor, kjer smo imeli priliko ogledati si narodno gibanje praško, je — narodno gledališče. To narodno „divadlo“ je velikanski monument česke požrtvovalnosti. Stavba stane nad dva milijona goldinarjev in več kot en milijon je češki narod v ta namen radovoljno daroval; opravičen je torej napis: „narod sobe“. Zunanost in notranost gledališča je impozantna in sijajna. Narod češki je lahko ponosen na to zgradbo. Pisatelj teh vrstic je bil dva večera v gledališču. V prvič, na god presvetlega cesarja, ko je bilo gledališče izvenredno razsvetljeno in prepolno odličnega občinstva, dajala se je izvirna česka opera: popelka. Snov je vzeta iz narodne pravljice, ki je tudi po Slovenskem znana: Oče ima tri hčere, dve starejši pa bolj ljubi in odlikuje, kot mlajšo. Mlajša mora vedno doma tičati, skrbeti za hišo, se oglašati, od tod jo nazivajo „popelko“. Biti mora služkinja svojih sester. Bogat „princ“ iz okolice išče nevesto. Obe starejši misli, da si mora pač nje izbrati, popelnoma ste uverjeni, da ne more biti drugače; a pride dan izvolitve in izvoli si — popelko! To je na kratko povedan obseg igre, ki je pa polna lepih priškov. Predstavlja in pokaže se je dovršeno in naši so oporo vsi umeli, ker jim je bila narodna pravljica znana. Enako lepo so igralci izvršili svojo nalogo naslednji dan. Nas Slovence so Pražani tudi v gledališču posebno odlikovali: marsikak dišeč šopek je priletel na nas.

Kedaj bomo mi Slovenci imeli v središču naše domovine, ne rečem enak, ali vsaj po razmerah podoban hram dramske umetnosti? Tudi bi bil pač skrajnji čas misliti in delati na to, da si izgojimo vsaj nekatere stalne gledališke moči.

(Konec pride.)

Dopisi.

Iz Koberida, 28. sept. — Naša čitalnica znana je kot jedna živahnijih. Ne bom zanikoval, da nima sem pa tja tudi kake temne pege, — a kaj gnilega ne primanjkuje, rekel bi, nikjer! Neednost, zavist in nasprotovanje ne dene pod se onega, ki ima zvesto arce za svoj narod, ki nepristransko deluje, ki skrbi za omiko ljudstva in hoče neoporehano delovati za sveto stvar. Kakor nekdaj, tako je i sedaj nesloga glavni greh slovenski. To se v malem vidi tudi pri nas! A nadejamo se, da nas ta mora ne bo vedno tlačila, saj imamo že tako dosti neprijetnosti, ki nas tarejo dušno in telesno. Čemu delati razpor? Roko v roko, — pa mir! Kedor ima kaj na srci, možko naj pove, — ne pa tako, da žali in da vzbuja sovraštvo. Bodimo možje!

Toda to ni bil moj namen. Hotel sem le opisati, kako se je izvršila beseda 20. t. m., katero je priredila naša čitalnica kljub raznim zaprekam in nasprotovanju. V teku enega tedna pripravilo se je vse! In kaj bi ne? Imamo dobre izurjene igralce in igralke, ki v kratkem pripravijo, kar je treba. Toraj ni čudo, če so tudi sedaj izvršili častno vse dane jim uloge.

Govor g. Gabrščka zaslužil je v istini veliko pohvalo. To, to, dragi domačini, zapišimo si v srce, kar nam je govornik tako lepo povedal. Skrbimo za napredek, delajmo kakor „godni“, zavedni možje! — Deklamacija (Krilančeva balada „Stara mati“) je že sama na sebi krasna. A kedor jo je čul iz ust gospice Gruntarjeve, ni se mogel vzdržati solz! Predavala jo je tako, kakor nismo pričakovali! Le vrlo naprej! Čestitamo!

Stritarjevo „Pravo junaštvo“ je jako primeren, poučljiv trogovor. Se vé, iz pijače in igralca, ki bi na vse zadnje hotel še ženo pretepati, iz „ponočniaka“ narediti dobrega moža, hentaj, to ni kar si bodi! — Gospodična Anica Gabršček, že leta in leta poznana igralka, pač ni mogla bolje predstavljati „stare Jere“. Če si kedaj videl in ališal kako „babišče“, kako je tožilo svojej mladi sosedu „grehe“ svojega moža, potem si lahko misliš, kaka je bila naša Jera. A tudi gospodična Jug ni delala sramote svojej „strini“. Jezicek jej je dobro tekkel, znala je govoriti, dokler ni svojega Toneta, g. Volariča, popolnoma spreobrnila. Eh, kako mu je veselje do pritepa izginilo! Z eno besedo, vsi trije so napravili jako ugoden utis na občinstvo!

Kar se tiče igre „Poglavje I. II. III.“ moram reči, da se je dobro izvršila. Vsakdo izmed igralcev in igralke je pokazal tu svojo moč. Smeha je bilo dovolj; kdo bi se ne smijal našemu šaljivcu g. Uršiču? Sploh so diletantje dobro igrali, zato naj vsem izrečem svojo pohvalo.

Kaj pa pelje in godba? Ne upam se o tem pisati; a ne zato, kakor da bi morda bilo slabo, ne! Nekaj družega me teži, in to je razpor med pevci, katerih nekateri, stari, so bili takrat daleč od besede. Zdaj se je namreč sestavil nov močan zbor, ki je pel dve pesni. Rožici in Šabljenska. Oba zbora sta dopadla; ponavljati so ju morali. Osobito po „Rožici“ (Volaričevaj) ni bilo konca burnemu ploskanju. Častno so izvršili gg. pevci in pevkinje svojo nalogo. Želimo jih tako zbrano že večkrat slišati!

Samooper „Nezakonska mati“ (F. S. Vilhar),

kateraga je pela g. Karolina Uršičeva, a spremljal s glasovnikom g. Volarič, moral se je ponoviti. Pela je jako lepo; sicer smo njen krasni sopran slišali že večkrat, a sedaj je znova pokazala, da je „kos umetnice.“

Nekaj novega za nas bil je „Potpouri“ za dvoje goslij in glasovir (H. Volarič). Nismo pričakovali tega, kar smo slišali. Pokazali so igralci, da znajo svoje instrumente; zato vsa čast jim! Le večkrat še tako!

Pe besedi bila je domača zabava; a tudi vrteli smo se. Svirali so g. igralci potpovrja. Hvala jim! Sploh bil je vesel, lep večer; želeli je le vstrajnosti, da bi tudi znanprej še takih doživeli!

Iz Podmelca, 30. sept. — Čudno, kaj ne? se bode zdelo, da pride enkrat dopis iz Podmelca v Sočo. Pa pomisliti se mora, da je Podmelec pod Jalovnikom, in kako težko je izpod hriba klicati v hrib, ali celo v deročo Sočo!

Pretekli teden ni bil prav lep, posebno ne njega konec. Pričakovali smo, naj bi bil začetek novemu prijazon. In res! ako ni bil drugim, bil je nam Podmelčanom, ki smo bili pri veselici.

Bila je že letos veselica pri nas, 16. avgusta. Lepa je bila tudi tedaj, a tako lepa ne kakor nedeljska. Program bil je dosti obširen, kajti, ako obnega dve igri, mislim, da je več nego dosti. In prav radi tega šel je marsikdo v dvorano nekoliko dvomeč nad dobrim uspehom.

Ali kako smo bili vsi iznenadeni! Nočem govoriti o petji, samo to rečem, da naši pevci niso najzadnji. Posebno je vsakdo občudoval lepo prijazno doneč in navdušeni bariton našega Monjčca. Vidi se mu na kretanji, da je z dušo in telesom navdušen za stvar; ali — vsak nima daru.

Govor g. učitelja je poučil zbrano ljudstvo o namenu in dobičku čitalnice ali bralnice. Ljudstvo — bilo jih je nad 100 — je tako poslušalo, kakor bi bilo v cerkvi. Zares hvaležno je bilo govorniku za lepe nauke.

Igrali so vsi izvrstno, brez strahu, če tudi so nekateri še le prvokrat nastopili. Posebno je dopadlo „pravo junaštvo“. Zaslužni venec gre gotovo gg. učiteljema, melškemu in grahovskemu.

Nočem stvari na dolgo razpravljati; zadostuje, ako rečem, da si želimo vsi zopet tacega večera. Hvala posebno g. Krajniku. On je sam s svojim trudom brez pomoči, v 14 dneh dosegel tolik uspeh.

G. Žepič tožji v Soči, da ne bode vina. No naj pride gor po — žganje. Te pijače bode pri nas na hektolitru. Bilo je mnogo češp. Kupca ni, hajd ž njimi v čeber, da bode kaj pijače. Zares žalostno, da se ne more dobrega blaga prodati. Pa kaj se hoče? Kmet je v stiskah in si pomaga, kakor more in zna. Dosti je treba pometati. Sicer nočem reči, da je blago zavrženo; pa bolje bi se lahko obrnilo. Za sedaj dosti; prihodnjič pa še kaj. (Prosimo. Ur.)

S Krasa, 29. sept. (Zborovanje učiteljskega društva za sežanski okraj v Škocijanu). Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj je zborovalo v dan 21. t. m. v Škocijanu. Zbralo se nas je bilo tam nad dvajset učiteljev in učiteljic našega okraja; vrhu tega dva učitelja s Kranjske, g. Armin Gradišnik iz Senožec in Franjo Kalin iz Vrem. Tudi nas je počestil č. g. Jakob Marcola, vikar z Velikega Dola.

Kot prva točka dnevnega reda je bila „Ukritika“. Gosp. učitelj Anton Pakiž je razlagal svojim učencem višje skupine 1. oddelka „o prilastku in dopolnilu“. Po izvršeni nalogi poslali so se otroci domov in na to je sledil predsednikov pozdrav.

Predsednik, nadučitelj Anton Benigar, prebere navdušeni svoj pozdrav, povdarja posebno, da si je društvo izvolilo Škocijan kot kraj zborovanja zato, ker je še pred kratkim ta kraj počastila presvita naša cesarjeva Štefanija, ki je obiskala tudi podzemeljsko jamo. Spominajoč se veselega tega dogodka, povabi nas, da trikrat khknemo: Živela Štefanija! In kliknili smo iz dna svoje duše carjevni pozdrav, tako, da se je šolska soba, v kateri smo zborovali, tresla.

Na to je sledila kritika o Pakiževem učenju. Gosp. predsednik povabi učitelja Janka Lebana iz Lokve, naj on kot jezikoznanec prevzame to nalogo. A g. Leban se izgovori, češ, da ne bode danes kritikoval, ker je že pred dnevi obljubil g. Pakižu, da bode molčal; tudi neče tega storiti z ozirom na razmero, ki biva prav sedaj med njim in g. Pakižem.

Vesled Lebanove odpovedi prevzame na prošnjo predsednikov g. Matej Kante, učitelj v Sežani, glavno kritiko. Iz vsega se je videlo, da otrokom ni bil nov ta pouk; pohvaliti je vzorno disciplino, ki biva v škocijanski šoli.

Po tej točki se je potrdil zapisnik minolega zborovanja. Naslednja točka „O petji v narodni šoli“ pa je morala izostati, ker se je bil g. poročevalec opravičil, da ne more k zborovanju. Zares kobna reč; če se ne motim, bila je ta točka uže v četrtu na dnevnem redu, ne da bi se bila še izvršila! Nadejati se je, da vsaj prihodnjič pride do končne rešitve!

Pri zadnji točki „nasveti“ predlagalo in sklenilo se je, da bode društvo v prihodnje zborovalo v Nabrežini, a kedaj, to določi odbor.

O 1/2 12 sklene g. predsednik zborovanje se živio-klicem presvetlemu cesarju. Navdušeno smo mu vsi pritrdili ter zapeli cesarsko himno, katera se je veličastno razlegala daleč na okrog.

Na to se vsi napotimo v škocijansko jamo. Slavno planinsko društvo, ki ima jamo v najemu, blagovolilo nam je dovoliti brez plačena v hoda, na čemer mu tu javno hvalo izrekam!

Zastoj bi poskušal, opisati divje-romantični ta kraj, podzemsko ta čuda ter to prekrasno slavno reko! To se ne dá popisati, to je treba vse na svoje oči videti. Rečem samo to, da smo bili vsi očarani! Sredi jame pa smo z lučmi v rokah zapeli več slovenskih pesni, katerih divni napovi so se s šumenjem reke vred razlegali daleč v notranje prostore. Veličastni trenotki!

Konečno moram javno pohvaliti slavno planinsko društvo, ki je toliko uže potrošilo v to, da je jama čedalje bolj pristopna. Napraviti je dalo to društvo stopnice, ob krajih so pritrdjene vrvi, za katere se človek lahko drži, da ne izgubi ravnotežja ter ne telebne v globočino.

Ob 1. uri popoldne prišli smo iz jame ter se vsi vpisali v velike krasne „vpisne bukve“. V njih smo občudovali tudi podpis naše cesarjeve, ki je kaj ličen, dasi se je visoka gospa stoječ in hitro podpisala. Gosp. Janko Leban pa je napisal v knjigo pesmico, katero je učiteljsko društvo s hrupnim odobravanjem pohvalilo.

Prišedši iz jame, obedovali smo pri matavunskem gostilničarju Janezu Gombači prav dobro in cenno; potem smo obiskali še župana Ferda Mahorčiča. Tu je posebno dopadla in navdušila napitnica učitelja Gradišnika, ki je napil našemu društvu.

Bil je lep dan, iki smo ga doživeli v Škocijanu v bratskeji slogi v dan 24. t. m.!

Iz Prvačine, 24. sept. — Preteklo nedeljo, 20. sept., priredila je naša čitalnica besedo, ki je bila dobro obiskana. Po končani besedi smo se razveseljivali in vrteli na račun nove vendime.

Drugo jutro zbrali smo se nekateri čitalničarji ter spremili vojaške godce s slovensko-avstrijsko zastavo, katera nosi napis: Slava Franu Josipu I. do vojašnice na Travniku, kjer so se vojaki izkrcali; a mi smo mirno vrnili se zopet domov — zastavo. Ni res, kar pripoveduje neki list, da bi bili prišli v mesto z namenom, dražiti meščane druge narodnosti, pač pa zato, ker vojaki so sinovi naših vrljih bratov Čehov, zvestih avstrijskih državljanov. Kot zvesti državljani šteli smo si v čast, spremiti svoje brate, branitelje domovine, mogočne Avstrije. Da smo po poti zapeli kako slovensko in zaorili kak živio, ni čudo, kajti vozili smo se po slovenski zemlji, po avstrijskih tleh, katera ostanejo avstrijska, slovenska, če tudi se irredenta na glavo postavi. Slovenci in Italijani smo že skupno pozdravljali presvitega cesarja z živio in evviva in ga bomo še. Vsi nasprotni napori irredente, ki pod imenom slovenstva preganja avstrijski duh iz mladih duš in src, ostanejo brezuspešni in ne spravijo Gorice ž nje mesta.

Kar se je še dalje pripovedovalo o vojakihi, o nekem majorji, o predsedniku naše čitalnice, je vse le izmišljeno v vroči glavi kakoga človeka, ki ne more mirovati, ki živi od prepira. Res pa je, da nam je nadporočnik, ki je nadzoroval tisti dan, rekel, naj brzo odidemo, ker so se pred vojašnico zbirala zijala, med katerimi je bil videti tudi neki zeleni obraz, ki se je jako žaljivo izrazil o državni ustanovi. Ako bi jaz bil poveljnik, bi dal tako človeče zapreti v tak kraj, kakršen je ono imenovalo. Naj bo veselo, da se ne zmenimo za njegove budalosti, kajti sicer bi drugače predlo njemu in njegovim. Pri miru nas pustite z vašim zbadljivim jezikom, kakor se tudi mi vas ne dotikamo.

V. G.

Iz Pulja, dne 21. septembra 1885. — „Naš lepi, ljubljani Pazin nazaduje. Do nedavno bili so „Slovani Pazinske okolice tako rekoč jedna družina, z meščani, sloga in pobratimstvo kraljevala sta med njimi; kmet je vidno napredoval moralno in materialno. Ali žal, da ni bilo usojeno, da bi i nadalje obstalo to lepo razmerje: hrvatski hujskači kalijo „blagi mir, duhovščina mesto da bi oznanjevala evan-gelji miru in sprave, vtika se v politične prepire in „hujska jedno narodnost proti drugi. Neznosne te raz-mere nastale so po zadnjem taboru v Lindaru. Nasledki tega rovanja čutili se bodo žalibog v bližnji bodočnosti.“

Tako nekako tarna lahonsko trobilo, ki čuje na ime „L'Istria“. In veste, zakaj vse te jeremijade? No, to nam je „Istria“ sama ovadila: gospodo obhajajo hude slutnje radi bližajočih se občinskih volitev v Pazinu.

Da, mir je bil do nedavno v Istri, a bil je oni mir, ki kraljuje — nad grobovi; oni mir, kateremu se ima naša dežela zahvaliti za žalostni naslov „tužna Istria“. Lepo pobratimstvo bilo je to, ko je jeden moral svoj tilnik vkloniti ob zemljo, a drugi mu je

se svojo težko nogo stopil na ta tilnik, da revež niti dihati ni mogel.

„Kmet je i materijalno napredoval pod pokroviteljstvom Italijanov!“ — Človek ne ve, bi se li smejal ali jezil tako nesramni laži. Na stotine in stotine po karnjelskih oderuhih uničenih kmečkih hiš znale bi dati najprimernejši odgovor na to laž. In kakor je bilo, tako je tudi še danes vključ postavi zoper oderuštvo, kajti oderuh je postavil že takó dobro na vse strani preštudiral, da vé, kako je móči se ji — izogniti.

Mi prav radi verjamemo italijanski gospódi, da se ji je to razmerje „prelepo“ zdelo; istreki Slovan je pa drugega menenja in si srčno želi, da bi nena ravno to razmerje prej ko mogoče nehalo. Lahki tudi slutijo nekaj tacega, in to jih dela nekam mehke, melankolične, otožne. Gospoda naj si zapomni, da so tudi v Istri sijajno pokaže istinitost pregovora: svaka sila do vremena, (vsaka sila do nekega časa). Prva važna pozicija ki preide v naše roke, je Pazin; to smemo pričakovati z matematično gotovostjo, ako se ne bomo o ravnali po vodilih, ki nam zopei dohajajo z Dunaja od znanega slovenskega literata.

Ne elasticitete (prožnosti), ampak brastove trdnosti nam je treba. C—t—d.

Politični pregled.

Prestolni govor, s katerim je otvoril minolo soboto presvitli cesar državni zbor, je najvažnejši pojav notranje politike v tem tednu. Razpada v dva dela. V prvem navaja vladar postave in naredbe, s katerimi se bode v tem zasedanji bavila zbornica. Te so: nova pogodba in vprašanje o carinski in trgovinski zvezi, katera se je bila sklenila l. 1878 z ogersko vlado, zakon o organizaciji črne vojske, zakon o oskrbovanji vojaških vdov in sirot, predlog o spremembi carinskih tarifov, predlogi o olajšanji pri zgradbah lokalnih železnic, predlogi o pravosodnem zakonodajstvu, načrt zakona proti anarhistom, prenauredbe znamenitih gospodarskih in socijalnih vprašanj, predlogi o zavarovanji delavcev proti nezgodam in boleznim, načrt zakona o podedovanji kmetskih posestev srednje velikosti, predlogi o urejeñji rek v raznih deželah posebno v Galiciji in še druge zadeve. V tem delu poudarja vladar tudi, da se nadeja uspešnega delovanja v tem zasedanji v blaginjo Avstrije; v tem upanju utrjujejo ga mnogi dokazi dinastične udanosti in domoljubja, katere so dali o priliki njegovega potovanja različni narodi. Dalje izraža željo, da bi se doseglo ravnotežje v državnem gospodarstvu, ter naglašja, da so razmere z drugimi vlastmi povoljne.

Drugi, krajši del govora je — rekli bi — politične vsebine; ta naznanja bodoče postopanje vladino v narodnem oziru. Trajna naloga vladina bode, pravi govor, da čuvajoč jednotnost in mogočnost države jednako skrbi za duševne in gospodarske interese vseh narodov in dežel v Avstriji.

V gosposki zbornici je kardinal Gangelbauer stavil predlog, da se na prestolni govor odgovori z adresno. Odsek 21 udov je voljen v to in ima nalogo adresno sestaviti. Zbornica poslancev imela je že drugo sejo, v kateri so se volili oddelki za pregled volitev in protestov. Danes je zopet seja.

Bolgarsko prašanje, ki zanima vso Evropo, naredilo je korak naprej. Knez obhodil je Vzhodno Rumelijo ter je bil povsod tudi od Turkov slovesno sprejet, naglašal je, da on priznava vrhovno oblast sultanovo za obe provinciji. Razoroženje Turkov v Rumeliji je opustil, a strogo azpovedal na to paziti, da ne bi se motil mir tudi v Macedoniji. Iz Belega Grada došla je bila vest, da so Bolgari zasedli srbsko mejo, a ta vest se je preklicala. Diplomati ukrenili so pa, da se skliče v Carigrad konferenca, na kateri se bode bolgarska zadeva obravnavala. Vse je uverjeno, da ostaneti obe provinciji združeni, paziti je le na to, da se mir ne kali po Srbih, Črnogorcih in Grkih. Srbija zbrala je že 40.000 mož okolo Niša in namerava zasesti staro Srbijo; črnogorski knez Nikica odpotoval je v Podgorico, ne da bi se vedelo, s kakšnim namenom. Od neke strani poroča se, da je knez sklenil pogodbo s Turkom, da skupno varujeta Albanijo proti Avstriji. Po

tem takem bi nameravala Avstrija marširati dalje. Vender to so le kombinacije, stalnega ni s laj poročati v tem oziru. Sploh menimo, da ne bo na balkanskem polotoku zanimivih novosti, dokler se konferenca ne snide, kajti vse velevlasti pritiskajo na tamošnje kralje in kneze, naj miru ne motijo.

Rumunski minister zunanjih zadev prišel je na Dunaj ter je bil takoj od našega ministra Kalnoky-a sprejet. Ruski minister pa, ki je bival v Meranu, odpotoval je v Hamburg, od koder namerava sniti se s knezom Bismarkom.

Špansko-nemško vprašanje bliža se svojem koncu, vsaj navidezno. Španija je nasproti Nemčiji obžalovala, da se je njena zastava oskrunila ter ostro kaznovala osebe, ki so to povzročile, in one, katere niso tega zabranile. S tem je menda vprašanje o zastavi rešeno. V zadevi Karolinskih otokov sprejeli sti pa obe državi kakor posredovalca sv. očeta papeža. Ni dvombe, da bode vprašanje s tega mesta tako rešeno, kakor pravica zahteva. Nemci menda sami ne mislijo več na to, da bi postali gospodari na imenovanih otokih, papeža kakor posredovalca sprejeli so pa radi tega, da se tako vprašanje na dostojen način za Nemčijo odpravi.

Domače in razne vesti.

Volitev v deželni zbor se bliža; zato priporočamo svojim rojakom, naj stori vsakdo svojo dolžnost po moči, ki mu je na razpolago. Društvo „Sloga“ zanima se za volitev in je storilo svoje korake; naj zdaj pa poverjeniki in društveniki po deželi s krepkim sodelovanjem podpirajo odborovo prizadevanje. Kamor naš list ne zahaja ali kjer ni dovolj znan, naj rodoljubi z osebnim podukom in uplivom dopolnijo, kar manjka. Naj ostanemo naši veleposelniki zvesti onemu složnemu postopanju, s katerim so si pri zadnjih volitvah pridobili čast in spoštovanje celo pri neprijateljih, in ni dvomiti, da si tudi pri sedanjih volitvah osvetlijo lice pred slovenskim svetom.

Zadnja številka našega lista bila je zasežena radi dopisa s Tolminskega. „Edinost“ poroča, da isti dopis je zagledal beli dan v nekem ljubljanskem listu, ne da bi bil zasežen. Priredili smo novo izdajo ter razposlali jo gg. naročnikom.

„Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ vabi svoje ude, prijatelje društva in druge rojake k veliki slovesnosti, ki bode v nedeljo 4. oktobra t. l. v Renčah v slavljenje najvišjega imeudana Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja Franca Jožefa I. V nedeljo 4. oktobra ob 1 uri popoldne zberejo se gg. goriški društveniki v društvenih prostorih ter se odpeljejo v najetih vozovih v Renče. — V Volčji Dragi pridružijo se jim ob 2 urah društveniki in slavitelji najvišjega imeudana iz sosednjih krajev, da bodo nadaljevali skupno pot proti Renčam. — Pri vrodu v Renče pozdravijo „Slovensko bralno in podporno društvo“ ondašnje slavno starešinstvo, občinstvo in društveniki Renškega poverjeniškega okraja. — Na to bo okolo 2 $\frac{1}{2}$ uri v domači župnijski cerkvi popoldanska služba božja z blagoslovom in zahvalno pesmijo. — Po blagoslovu bo za pevce kratka poskušnja. — Med tem odidejo slavitelji najvišjega imeudana na vrt (ako bo vreme ugodno) ali pa v veliko dvorano, katero oboje je vzvišeni gospod Anton grof Strassoldo, župan v Renčah, velikodušno prepustil v ta namen. — V navedenih prostorih vršila se bo slavnostna beseda po tem le sporedu: 1. „Naprej“, godba. 2. „Pozdrav.“ 3. „Kantata“ Hriborjeva, poje zbor. 4. „Flora-Mazurka“, godba. 5. „Jadransko morje“, poje zbor. 6. „Nemških src, valcek“, godba. 7. „Jaz sem Slovan“, poje zbor. 8. „Jadransko morje“, godba. 9. „Demovina, mili kraj“, poje zbor. 10. „Ideale, kvadrila“, godba. 11. „U boj“, poje zbor. 12. „Brzo-polka“. godba. Pri veselici bode svirala veteranska godba. Pri petji bodo sodelovali razni pevski zbori. Goriški gg. društveniki, ki žele udeležiti se te slovesnosti, naj naznanijo to svojemu poverjeniku ali pa društvenemu čuvaju. Vsak deležnik plača za vožnjo naprej in nazaj 60 kr. Gospodje društveniki naj blagovolé priti v društvene prostore o pravem času. Društveniki in rodoljubi iz drugih krajev naj blagovolé priti pod vodstvom svojih poverjenikov in počakati goriške tovariše v Volčji Dragi. Vabljeno so, ne le društveniki, ampak tudi prijatelji društva in drugi rojaki, ki hočejo z društveniki vred slaviti imeudana Nj. Veličanstva. Slovesnost bode pri vsakem vremenu. Vstopnina v vrt ali dvorano 10 kr. Odhod iz Renč nazaj po 7. uri. — Program sam yabi dovolj; menimo, da drugega priporočila ni treba.

Udom „Slov. bralnega in podpornega društva“ se naznanja, da društveni zdravnik dr. Aleksej Rojic, stanujoč v svoji hiši, ulica Contavalle, št. 5, je od 1. oktobra zopet v Gorici in da

je prevzel zdravljenje društvenikov. Pri tej priliki naj bo srčna hvala izrečena njegovima namestnikoma gg. dr. M. Kerševaniju, Nunske ulice št. 14, in dr. A. Lisjaku, Gosposke ulice št. 23, za njih prijazno in skrbno pomoč, katero sta v tem času delila bolnikom podpornega društva. — Ob enem se naznanja gospodom društvenikom, da društvena bralnica je prenešana iz dosedanjih prostorov v ono čitalnično sobo vrhu glavnih stopnic, v kateri je društvo uže iz početka prebilo nekaj mesecev, in to vsled tega, ker s 30. sept. je potekla pogodba, ki je bila sklenjena med Čitalnico in Concordio. Konec tega meseca preseliti se obe slovenski društvi v nove prostore, ki se pripravljajo.

Monsignor Valussi, mestni starešina goriški, daje mestnim očetom mnogo opravka. Bil je ud onih dveh odsekov, ki sta pretresovala načrt Proglerjev za velik hotel v Gorici. Odseka sta sprejela, kakor pravijo, z 11 proti 1 glasu dotični načrt tor sta napravila mons. Valussija, naj sestavi poročilo v tem smislu. Valussi prevzame in reši častno to nalogo. Ko se je bližala starešinstvena seja, v kateri bi se bila morala ta zadeva obravnavati, začeli so se v mestu nabirati podpisi proti onemu načrtu in vsi udje omenjenih dveh odsekov bili so zdaj proti načrtu. Valussi je to zvedel in je poslal županu pismo, v katerem se starešinstvu odpoveduje, kakor se sploh govori po mestu. Pride dan napovedane seja in med sejo točka o Proglerjevem načrtu. Župan reče, da poročevalec se je izgovoril radi svoje nenavzočnosti, in predlaga, naj bi se ta stvar odložila za drugo sejo, v kateri bi mons. Valussi osebno bral svoje poročilo, katero je župan držal v rokah. Zoratti predlaga, naj se že v tej seji načrt ovrže. Pričrevali so mu tudi drugi in ko je prišlo do glasovanja bil je načrt enoglasno zavržen. Po seji šla sta, kakor pripoveduje „Corriere“ v št. 72. od 9. sept., župan in Cristofoletti k mons. Valussiju, ne da bi bila v to pooblaščenca, ter sta ga prosila, naj vzame odpoved nazaj. Valussi toga ni storil. Neki list, katerega radi ne imenujemo, se je jako srdil, ker župan v oni seji ni dal prebrati Valussijeve odpovedi, tako da Valussi je postavno še vedno mestni starešina, ker njegova odpoved ni bila niti prebrana niti sprejeta v občinskem starešinstvu. Najzanimivejše pa je to, da od tistega časa je bila zopet seja in da nikdo se ni upal župana interpelovati radi onega pisma, dasi se sicer župan zunaj seje hudo napada, zakaj ne dá pisma brati, ker mnogi komaj čakajo, da bi se znebili moža, ki pozna mesto in njegove zadeve. Župan jim hladnokrvno odgovarja: kaj hočete? saj nimam pisma. In nikdo si ne upa prašati ga v seji: ali je dobil pismo ali ne, ali ga dá brati ali ne. Jeziču „Corr.“, kateremu sicer proti Slovincem nikoli ne zmanjka poguma, o tem junaško molči. Slovenski meščani, ki smo Valussija volili in ki bomo jutre zopet zanj glasovali, ako bo treba, zahtevamo odgovora v tej zadevi.

V Št. Roku, goriškem predmestju, bo prihodnjo nedeljo slovesna procesija v čast Marije Device sv. rožnega venca. Popoldne ob 3 urah bo furlanska pridiga; potem se priredi procesija po določenem programu, katere se udeležijo razni zavodi in društva ter občinstvo iz Št. Roka in iz mesta. Ponese se s procesijo tudi lep kip ali statua Matere božje, ki se hrani v ondašnji cerkvi. Povod k tej procesiji dala je bratovščina sv. rožnega venca ki obstoji uže več let v imenovani župniji, za katero se posebno sedanjí preč. g. župnik veliko trudi.

Preiskavo začel je, kakor se pripoveduje, gimnazijski vodja, g. Teodor Pantke, proti onim dijakom, ki so se udeležili veselice v Vipavi 23. avgusta. Ker so se udeležili omenjene svečanosti tudi dijaki drugih srednjih šol na Slovenskem, ne da bi bili prišli radi tega v kako preiskavo, prosimo našega g. državnega poslanca, naj popraša pri visokem o. k. ministertvu na Dunaji, na čega v ukaz se je začela preiskava v Gorici in kateri je nje glavni namen. Najbrže bomo morali o goriških šolskih zadevah še večkrat govoriti ter primerjati sedanje šolstvo z onim pred 20 leti.

Tramvaj na Ternovo imel se je poskušati ta teden, a poskušnja se je odnesla, ker ni še cesta povsod popravljena. Lansko zimo prizadevali so vozniki, ki so vozili drva iz trnovskega gozda v Gorico, sè svojimi vedno rastočimi tirjatkami gozdnemu oskrbnístvu veliko preglavico ter so bili slednjič vožnjo ustavili. Rekli smo jim takrat, naj se z gozdnim uradom pogodé, da ne bo urad siljen iskati dragih ljudij za vožnjo. Naš opomin bil je brezuspešen in letos je prišel tramvaj. — Zdaj ponujajo podjetniki tramvaja prejšnjim voznikom, naj dovažajo drva iz gozda na cesto, po kateri bo vozil tramvaj, in so jim obéčali po 60 kr. za meter drv; a vozniki zahtevajo 1 gld. od metra. Voznikom priporočamo, naj se o pravem času pogodé, ker drugače položijo društvo šine v gozd in potem ostane voznikom še manj zaslužka od tega, ki se jim zdaj ponuja.

Politični šaljivci italijanski, katere so vedinom slovenske matere povijale in pestovale, nadejejo si vsaah resnoben obraz in kratkovidni vojenci jim verujejo, kar blestajo. Take politične šaljivce

proizvod je spomenica, katero je istrsko politično društvo italijansko poslalo ministerstvu o slovenskih poslancih. — Spomenica zahteva, naj se slovenski poslanci ne utikajo v istrske narodne zadeve, to je naj ne zahtevajo, da bi se dale istrskim Slovenom slovenske šole in uradi. Kaj pa, kadar gre za istrske železnice in denarne podpore? ali smejo takrat Slovenci za Istro govoriti? Se vé da, takrat jim je dovoljeno. Tako. Torej smejo goriški in kranjski poslanci govoriti tudi o istrskih zadevah, ne le o domačih. Če pa smejo govoriti o denarnih, ne vé se, zakaj bi ne smeli o narodnih. — Narodne zadeve v šoli in uradih imenuje spomenica notranje zadeve istrske, in vendar pravi v isti sapi, da o njih je govoriti Vidulichu, Millevoiu, Franceschiju, državnim poslancem istrskim. Od kedar določujejo o notranjih zadevah katere deželo državni poslanci? Iz tega, da spomenica dotično zadevo državnemu zboru izročuje, priznava, da je to splošna in javna zadeva, ter sama sebi nasprotuje. — O teh zadevah, pravi spomenica, smejo govoriti le istrski poslanci: Vidulich Millevoi, de Franceschi. Kje je pa Vitezić? ali on ni istrski poslanec? Po čem sodite Vi istrstvo? Niti kdor je rojen Istran, niti kdor je voljen v Istri, ni po vašem istrski, ako se ne šteli za Italijana. Vi torej jednatiti pojem Istrana s pojmom Italijana ali poitalijančena; kako pravico? Saljivci! — Dr. Franceschija imenujete svojega poslancu. Kdo ga je volil, da je vaš poslanec? italijanski kmetje in kajzarji? koliko imate takih? Ali ste tako kratkega spomina, da ne veste, kdo vam je de Franceschija izvolil, podaril? Ali se ne spominjate več onega nasilstva v Istri o priliki Franceschijeve izvolitve, in kod je prihajalo? Saljivci, znano vam je kot beli dan, kdo vam je poslancu poklonil, da mu pomagata izvrševati progam, in zdaj se delate slepe in gluhe ter imenujete Franceschija svojega poslancu. — Da po takih stvkih sledijo neopravičenosti, krivična, žaljiva očitanja proti slovenskim poslancem, ni se čuditi, kajti neki ljudje so drzni, brez osira ter menijo, da jim je vse dovoljeno. — Goriški „Corriere“ iz katerega smo posneli to vest, je pa vendarl vso zadevo s svojimi starozavezno modrostjo. Istrsko društvo, pravi ta list, storil je s tem res hvala vreden korak v obrambo italijanske narodnosti v Istri, ki je v nevarnosti. „Corr.“, kje imaš pamet? Ali veš, kaj zahtevajo slovenski poslanci za Istro? Zahtevajo, naj se dajo Italijanom italijanske šole; in ti praviš, da to je italijanski narodnosti nevarno? Kako je mogoče, da tako bledeš? Ali te morebiti to boli, da zahtevajo slovenski poslanci, naj se dajo tudi istrskim Slovenom slovenske šole? Ali ni to pravično? Torej pravica, katero poslanci zahtevajo, vam je trn v peti; pravica spravlja vašo narodnost v nevarnost. Vi bi hoteli, naj bodo italijanski uradi in italijanske šole za Italijane in za Slovence. Nova prikazen na svetu, da italijanski narodnosti v Istri (morda tudi v Gorici) je pravica nevarna.

Pri volitvah občinskega starešinstva Kojščanske županije — ktere so se vršile v Vederjanu dne 28. in 29. septembra za III. skupščino, 30. sept. za II. in 1. okt. za I. skupščino — je zmagala tako zvana Kojščandčeva stranka in sicer so dobili pristaja doseadanega župana v III. skupščini 151 glasov, nasprotna stranka pa 248; v II. skupščini prvi 19, drugi 53 in v I. skupščini oni 6, ti pa 14 glasov. Ali bo zdaj dolzega prepira konec? Pri takem razmerju glasov ni upati, da bi morebitni ugovori zoper volitve kaj pomagali. Ljudstvo je sodilo; torej je najbolje, da za vselej ponehajo vse homatije in da se vstrajno naseli v županiji ljubi mir.

V Šempasu dobijo vendar pošto, kakor se nam poroča iz gotovega vira. Zanimivo je, da tej pošti so se delale od neke strani (pa ne v vipavski dolini) do zadnjega konca zapreke; ali visoka vlada na Dunaji se ni zmenila za nje, ampak je odločila po svojem spoznanju in po svoji vesti. Slava ji! Šempasem in okoličanom čestitamo na novi pridobitvi ter upamo, da po tem činu bodo ločili med svojimi prijatelji.

Žendarma Brusa, ki se je dne 11. avgusta izgubil v Trnovskem gozdu, našli so 25. septembra. Fantje ki so šli v gozd polhe lovit, so ga dobili na neki trati kake pol ure od ceste v „turškem klanci.“ Nesrečnejš si je prestrelil prai. Zdravnik je zapisal na mrtvaški list: „suicidium ex arma explosante excitationis (demonia).“

V Pazinu nameraval je učni minister uvesti zraven nemškega gimnazija tudi hrvaške paralelke za sinove deželnih prebivalcev. Ali od neke strani se je ministru ugovarjalo in ugovor ni bil brez uspeha. Namesto hrvaških paralel se je odločila samo po ena ura več na teden za hrvaščino. S tem pa stvar ni še končno rešena, ker minister si je pridržal zadnjo besedo v tej zadevi za prihodnji čas.

Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani razposlala je že 250 knjižic, med temi četrtno z desetkrajcarskimi markami. Ako ra-

čunamo, da se vsaka poslana knjižica po preteku leta, za kolikor je namreč preračunjena, izpolni, nadejati se nam je ob letu osorej samo od teh knjižic že nad 9000 forintov. To pa le v navadnih razmerah, ako se povsod le v običajnem redu vplačuje. Ker se pa dosti knjižic hitreje polni, in nam je že sedaj, tedaj po preteku dveh in pol mesecev, došlo pet knjižic polnih, ni nam treba biti preveč optimističnim, ako upamo, da bo zgoraj omenjena svota že poj-rej izplačana. Zanimanje postaja vedno večje in prodira že v širše kroge. Občinstvo se jako pohvalno izraža tudi o priprosti in vendar natančni kontroli z markami ter o malem trudu, ki ga imajo poverjeniki z nabiranjem. Lepa hvala vsem, ki so se dosedaj že z večjo ali manjšo svoto dejansko spominjali naše gotovo blage ideje. Naj bi kropko vstrajali in našli še več posnemalcev. (Denar in oglasila za poverjenistvo pošiljati je g. dr. Josipu Starču, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

Poslano.

Gospodu Jos. M., organistu v K!
Pozivljam Vas, da mi nemudoma pošljete denar za prodane muzikalije, ako ne, Vas prihodnjič s polnim imenom javno označim! —

L.

VELIKA ZALOGA
ŠOLSKIH KNJIG itd.
Prekupci dobé poseben odbitek.
F. WOKULAT,
knjigotržec v Gorici.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bije srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; z naročbe in pošiljatie pa edino v lekarnici Cristofolotti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu.
Ena steklenica stane 30 novcev.

Štejem si v dolžnost naznaniti sl. občinstvu, da sem odprl svojo

ODVETNIŠKO PISARNO

v Gosposki ulici št. 15, nasproti gostilnici „pri treh kronah“

Dr. Josip Stanič.

HILARIJANSKA TISKARNA

v Gorici, v nunskih ulicah h. št. 14,

sprejema v tisek knjige, knjižice, časnike, vizitne liste, vabila, ekrožnice, sonete, petice, cenike, jedilne liste, bolete, vozne in mrtvaške liste, žalna pisma in vsakoršna dela, ki spadajo v delokrog tiskarske umetnosti po prav nizkih cenah.

Tiskarna ima v zalogi vsakovrstnih tiskanic za cerkveno rabo, kakor: spridevala, račune, dnevnike, zapisnike, pregleda, razkaze, posnetke, kanonske table, matice (matrike) za krst, birmo, zakon, smrt, velikonočne liste, kakor tudi popis duš (status) v latinskem, slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku itd. itd.

Tiskarna daje poročstvo za natančno in hitro postrežbo in za nizkost cen.

Zenitev!

Katoličan, 28 let star, trdnega zdravja, samskega stanu, Slovenec, ima gotovih 900 gld. in išče blagnico (verbeco) od 18 do 27 let staro, v Gorici ali vsaj blizu nje, ali pa v kakem večjem trgu ali vasi na Goriškem. — Kupčevalke in pekovske hčere imajo prednost.

Če je mogoče, naj se zraven vloži slika ali fotografija. Sama resna pisma se prejemajo do 15. vintoka t. l. pod številko 666 Poste restante v Gorici, na Primorskem.

Če kedo v kakšnem kraju ve ino pove, da bi kaj bilo, se mu za to nekoliko plača.

LEKARNA TRNKOCZY

zraven rotovža, na velikem mestnem trgu v Ljubljani

priporoča in razpečilja s poštнім povzetjem

Marijacejske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STUCK 20.

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodci in so neprekosljivo sredstvo zoper: pomanjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodci, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.

SVARILLO! Še jedenkrat nam je omeniti, da so te kapljice izpostavljene velikemu ponarejanju. Mnogo ljudi je, ki ne znajo pripravljania teh kapljic in pod imenom „Marijacejske kapljice“ razpečavajo slednje kot ponarejene kapljice nečim ljudstvom. Te kapljice zaradi svoje brezvspešnosti neso pravo „Marijacejske želodčne kapljice“. Kdor torej želi pravih „Marijacejskih želodčnih kapljic“, pazi naj pri kupovanju vedno na gorenjo podobo Matere božje, ki je za varstveno znamko postavno zajamčena in mora biti na vsaki steklenici.

Dobivajo se v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani, so najboljšje in, kakor mnoga zahvalna pisma potrjujejo, najuspešnejše in prospešnejše kapljice zoper vse želodčne bolezni in njih nasledke.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Razpošilja se s pošto najmenj jeden tucat steklenic.

Naslov: Lekarna Trnkoczy v Ljubljani.

POTNIKE IN BLAGO

spravlja v

Ameriko

najbolje in najceneje

Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratring h. št. 9
(Najstarejša firma te vrste.)

Št. 226/E

OZNANILO.

Naznanja se vsem, da začnejo letos vsako leto navadne počitnice dne 3. prihodnjega oktobra ter da nehajo dne 18. istega meseca. Omenjene dni je ustavljeno vsako razmotavanje opravil v obeh oddelkih.

Ravnateljstvo zastavljavnice in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 21. septembra 1885.

Ravnatelj

D. LOVISONI.